

Valea UZ – Soldați identificați ca români în cimitirul din Valea Uzului

La 12 iunie 2019, ONCE care este organul de specialitate al administrației publice centrale destinat protejării mormintelor și operelor comemorative de război, are personalitate juridică și se află în subordinea Ministerului Apărării Naționale, a publicat un scurt rezumat al situației cimitirului din Valea Uzului, potrivit căruia 11 soldați români – 8 identificați și 3 neidentificați – au fost îngropați în cimitir.

Unul dintre documentele anexate la rezumat, este un jurnal de înmormântare publicat în Anexa 3, conține numele și detaliile a șapte soldați identificați ca români. Acestea sunt următoarele:

Cosma Gheorghe (nr. 25)

Grimu Mihai (nr. 46)

Horcic Mihai (nr. 83)

Lusin Filip (nr. 91)

Morduminechei Gheorghe (nr. 105)

Roman Mihai (nr. 126)

Rotaru Stan (126/bis)

Colonelul Vilmos Kovács, comandantul Institutului și Muzeului de Istorie Militară HM, la conferința organizată în localitatea Băile Tușnad, a anunțat în data de 24 iulie 2019 că cinci dintre acești soldați – Mihály Grimm, Mihály Harcsik, György Kuzma, György Mordaninecz și Mihály Román – erau cetățeni maghiari;

Reprezentanții instituției sus amintite au distribuit în timpul discursului avut loc la Băile Tușnad, fotocopii ale registrelor stării civile unde cu înregistrările datelor referitoare la decesul persoanelor sus enumerate. Din aceste date reies că patru dintre cei cinci soldați au murit între 19 și 23 decembrie 1916, la un interval de doar cinci zile: Harcsik și Mordaninecz au murit la altitudinea nr. 703, în timp ce Grimm și România au murit pe Muntele Lápos.

Surse de date: Arhivele istorice VI. 36. Registre ale organizațiilor bisericesti militare 1743-1951. Între paranteze, numărul de serie al unității de pază (volumul registrului nativ) și numărul înregistrării în registrul civil.

Cosma Georghe – Kuzma György (AI VI. 36., 301, 1121)

Unitate militară: Regimentul de infanterie 16 honvezi al armatei regale maghiare din Besztercebánya

Născut în anul 1897, comitatul Ugocsa, Nagyrákos (probabil greșit și se referă la localitatea Nagyrákóc, astăzi Ucraina).

Căzut la datorie în data de 29.03.1917 la Plăieșii de Jos, greco-catolic, probabil de origine Ruteană.

Grimu Mihai – Grimm Mihály (AI VI. 36., 304, 861)

Unitate militară: Regimentul de infanterie 18 honvezi al armatei regale maghiare din Şopron, transferat la Regimentul de infanterie 16 al armatei regale maghiare din Besztercebánya.

Născut în anul 1896, comitatul Şopron, Ágfalva (astăzi: Ungaria)

Căzut la datorie în data de: 21.12.1916 la Valea Uzului, Lutheran, cetățean ungar de etnie germană.

Horcic Mihai –Harcsik Mihály (AI VI. 36., 299, 990)

Unitate militară: Regimentul de infanterie 11 honvezi al armatei regale maghiare din Munkács

Născut în anul 1893, comitatul Szabolcs, Nyírkársz (astăzi: Ungaria)

Căzut la datorie în data de: 19.12.1916 la Valea Uzului, de religie greco-catolic, naționalitate maghiară.

Morduminechei Gheorghe –Mordaninecz György (AI VI. 36., 299, 995)

Unitate militară: Regimentul de infanterie 11 honvezi al armatei regale maghiare din Munkács.

Născut în anul 1897, comitatul Bereg localitatea Aklos (astăzi Ucraina, comitatul Szolyvai).

Căzut la datorie în data de: 22.12.1916, la Valea Uzului, de religie greco-catolic, probabil de origine ruteană (satul natal era locuit în mare parte de ruteni conform recensământului din 1910).

Roman Mihai – Mihály Román (JO VI. 36., 299, 1145)

Unitate militară: Regimentul de infanterie 11 honvezi al armatei regale maghiare din Munkács

Născut în anul 1878, județul Ung, Kistéglás (astăzi: Ucraina, raionul Ungvári)

Căzut la datorie în data de 23.12.1916, Muntele Lápos, de religie Greco-Catolică, de etnie maghiară (satul natal era locuit în mare parte de maghiari conform recensământului din 1910).

Dintre cei enumerați, doar Grimm Mihály și Harcsik Mihály s-au născut pe teritoriul actual al Ungariei.

Echipa de redacție a blogului "Nagy Háború" a reușit să obțină în cazul lui Harcsik certificatul de botez religios iar în cazul lui Grimm și datele Registrului oficial de nașteri.

Datele de înregistrare a lui Mihály Harcsik conform certificatului de botez religios:

Registrul de nașteri Nyírkársz – Volumul II, pagina 68

Număr de serie: 65

Anul: 1893

Data nașterii: 18 decembrie 1893.

Data Botezului: 19 decembrie 1893

Prenume: Mihály

Părinți: Harcsik István gc. și Ivánku Maria gc.

Locul de reședință: Fermă KARÁSZ

Nași: Mató András Jakab Julia Mató Jánosné

Preotul care a oficiat botezul: parohul Tivadar István

Înregistrare ulterioară: nu există

(Sursă: Arhiva Episcopiei Greco-Catolice, Nyíregyháza, GKPL III-1-41-a)

Datele oficiale din actul de naștere al lui Grimm Mihály:

Duplicatul registrului oficial de naștere al districtului Ágfalva, Partea I. al anilor 1895-1898

Număr de ordine: 73

Data emiterii: 20 mai 1896

Tatăl: Grimm Mihály, 41 de ani, agricultor din Ágfalva

Mama: Márton Katalin, originară din Bánfalva, în vârstă de 36 de ani

Locul de domiciliu: Ágfalva, numărul 91.

Locul și data nașterii: 15 mai 1896, ora 3 după amiază.

Ofițerul adjunct de stare civilă: Purt Lajos Károly

Cel care a declarat nașterea: Grimm Mihály

Numele celor doi soldați menționați pot fi găsite, de asemenea, pe monumentele ridicate în memoria Primului Război Mondial din satul lor natal.

Monumentul eroilor situat în Ágfalva

Pe monumentul ridicat în 1925 se poate citi și numele lui Grimm Mihály (Grimm Michael).

Monumentul Eroilor Primului Război Mondial din Nyírkarász

Pe monumentul comemorativ din Nyírkarász, numele lui Harcsik Mihály apare pe coloana din stânga, pe poziția a unsprezecea.

S-a aflat de la Maria Ignácz, directorul centrului cultural din Kistéglás, că datorită cercetărilor lui György Somosi, se știe că Mihály Román avea familie și că descendenții fraților lui trăiesc și astăzi în localitate. Potrivit informațiilor furnizate de Erzsébet Román, nepoata lui István Román, fratele lui Mihály, acesta s-a născut la Kistéglás ca fiu al lui Katalin Haluska și al lui István Román, la adresa Strada István Szén, nr. 27. Avea șase frați: András, János, István, Erzsébet, Mária și Rozália. Dintre frații lui, János a luptat și el în Primul Război Mondial, iar familia așa știe că el s-a întors acasă ca veteran de război și a murit în spitalul militar din Munkacs, unde a fost înmormântat. Somosi György a efectuat nenumeroase cercetări cu privire la acest subiect și a aflat din Arhiva Militară din Viena că Román János s-a născut în 1876 la Kistéglás, a servit ca sergent în Reg.11 Honvéd Infanterie al armatei regale maghiare din Munkács și a murit la 30 noiembrie 1915 la Munkács, unde a fost îngropat doi zile mai târziu. Înregistrarea decesului este disponibilă la Arhiva Istorică Militară din Budapesta.

Conform amintirilor familiei, tatăl lui Román Mihály i-a trimis bani pentru a se întoarce acasă și acesta era pe cale să plece când a fost ucis de într-o luptă de artilerie. Familia a aflat despre moartea sa din scrisorile prietenilor, fără a cunoaște locul unde a fost înmormântat. Familia Román a fost foarte recunoscătoare când a aflat unde este înmormântat Román Mihály, a cărui amintire este păstrată împreună cu cea a lui Román János și a altor 11 eroi locali din Kistéglás pe o placă comemorativă din cimitirul local, unde numele celor doi frați Román apar printre primele menționate.

În cimitirul din Kistelek, numele eroilor locali căzuți în Primul Război Mondial sunt menționați și pe mormântul familiei Român. Al doilea nume este al lui Mihály Román.
(Fotografie: Ignác Mária)

Extrasul din registrul de decese militare al lui György Mordaninecz poate fi găsit pe site-ul arhivei militare cehă.

György

Příjmení a jméno	<i>Mordaninecz,</i>
Hodnost a pluk	<i>voj. úst. kom. pos. pl. č. 11.</i>
Datum a místo narození (polit. okres, země)	<i>1887. Kátina, Bereg. Uhry.</i>
Příslušnost (polit. okres, země)	<i>taž.</i>
Datum a místo úmrtí (polit. okres, země)	<i>22. 12. 1916. v prusma- ku, Uk. Rumunsko.</i>
Datum pohřbu	<i>23. 12. 1916.</i>
Označení hřbitova a místo (polit. okres, země)	<i>vojenský hřbitov.</i>
Oddělení, číslo hrobu	
Opsáno podle	<i>mate. úst. kom. pos. pl. č. 11. ul. u Z. 77. Kóme.</i>
Úmrtí kniha: tom., fol.	<i>tom. 2., fol. 92.</i>

Tiskárna MNO. — 1163-36.

Extrasul din registrul de decese militară cehă a lui Mordaninecz György, unde a fost identificat ca fiind soldat rus de etnie română.

Pe lângă cei cinci soldați de cetățenie maghiară enumerate mai sus, Lusin Filip - Lusicz Fülöp (numele lui de familie corectă Lusja), care a fost identificat de către autoritățile române ca fiind de etnie română, a servit în armata rusă.

Acesta a făcut parte din Regimentul 52 infanterie rusă.

S-a născut în anul 1885.

A murit eroinic în data de 9 septembrie 1917 la Csíkszentmárton, România.

1918. aug. 6.	1917. sept. 9.	Lusja Fülöp an. orosz hadarú- siaz katonája 52. g. sz. Opanszentmárton	32 év						
421									

Extrasul registrului de decese al oraşului Csíkszentmárton, cu notarea decesului lui Lusja Fülöp, soldat rus, în anul 1917.

Sursa: <https://www.uz-volgye.ro>

Sursa: <https://www.familysearch.org>

Sursa: <https://www.kozterkep.hu>

Sursa: <http://www.macse.hu/memorials>

Sursa: <http://vuapraha.cz>

Sursa:

https://nagyhaboru.blog.hu/2019/07/27/az_uzvolgyi_temetoben_romankent_azonositott_katonakrol